

بررسی وضعیت مکانیزاسیون منطقه شمال اهواز

نعیم لویمی^۱

مرتضی الماسی^۲

شناخت وضعیت کمی و کیفی کاربری ماشینهای کشاورزی و مسائل مربوط به آنها در راستای افزایش کارایی آنها در مناطق مختلف هدف این مطالعه بوده و در این راستا محدوده منطقه شمال اهواز شامل پنج دهستان ویس، ملاثانی، عنافچه، الهایی و کرخه مجموعاً به مساحت ۲۸۶۸۰۰ هکتار که ۵۴۱۹۲ هکتار از آنها زمین زراعی است جهت شناخت علمی وضع موجود مکانیزاسیون و ارائه راهکارهای مناسب بصورت میدانی مورد بررسی قرار گرفت. در این مطالعه تعدادی از شاخص های کمی و کیفی مکانیزاسیون مورد ارزیابی قرار گرفت که در کنار بررسی های کل گرا، جهت تمرکز مطالعات و تفصیل نتایج با توجه به شرایط منطقه، دشتی به مساحت حدود ۱۱۰۰ هکتار زمین زراعی، انتخاب گشته و تحزیه و تحلیل بعضی از پارامترها که بررسی آنها در کل محدوده امکان نبوده در آن دنبال شده است.

این بررسی نشان می دهد که سطح مکانیزاسیون منطقه ۱/۱ اسب بخار در هکتار می باشد که با وجود مطلوبیت نسبی این سطح، درجه مکانیزاسیون برای بسیاری از عملیات مربوط به تکنولوژی متناسب منطقه پایین بوده و اغلب کشاورزان از تراکتور صرفاً برای انجام عملیات مرسوم خاکورزی اولیه و ثانویه استفاده می کنند. از طرفی دیگر وضعیت کیفی

^۱ عضو هیات علمی تحقیقات کشاورزی خوزستان

^۲ دانشیار گروه مهندسی ماشینهای کشاورزی دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید چمران اهواز

مکانیزاسیون منطقه از جمله مهارت کاربران ، مدیریت ماشینها و خدمات پشتیبانی با توجه به پارامترهای محاسبه شده همچون پایین بودن ضریب بهره وری از تراکتورها (حدود ۴٪) ، افت بالا در برداشت گندم بوسیله کمباین (حدود ۹/۴٪) و ضعف آموزش کاربران ماشینها ، بسیار نامناسب بوده و توازی با سطح مکانیزاسیون منطقه ندارد .

در آخر نتیجه گیری شد در جهت بالا بردن کارایی ماشینهای کشاورزی در منطقه ، در کنار توجه به آموزش و تعلیم کاربران ماشینها ، حل مشکلات خدماتی و پشتیبانی آنها مورد توجه قرار گیرد . همچنین جهت اشاعه تکنولوژی مناسب و افزایش درجه مکانیزاسیون عملیات مختلف آن ، باید بعد از شناسایی تکنولوژی مناسب منطقه بوسیله مراکز تحقیقاتی ، تامین و ترویج ماشینها و تجهیزات این تکنولوژی مورد توجه قرار گیرد . البته با توجه به پایین بودن درجه نوآوری و پذیرش تکنولوژی جدید در سیستم متکی بر کشاورزان محلی پیشنهاد می شود که علاوه بر کلاسهای آموزشی و ترویجی از مزارع نمایشی و نیز سوق دادن و حمایت از شرکتهای خدمات مکانیزه برای تامین ماشینها و ابزار این تکنولوژی و توسعه آن در منطقه در این جهت استفاده گردد .

واژه های کلیدی : مکانیزاسیون ، تکنولوژی مناسب ، سطح مکانیزاسیون ، درجه مکانیزاسیون ، شهرستان اهواز